

ANY VI

NÚM. 233

BARCELONA 10 FEBRER 1893

Adelina Sala

Còpia fot. de J. Martí.

CRÓNICA DE LA SETMANA

SEGUEIX l'escandalosa:

Sobre lo fondo obligat de robos, punyaladas y timos que ja han prés carta de naturalesa en la nostra *grand ville* hi ha aquesta vegada la edificanta escena tràgich-còmica de la sortida del *meeting* del teatro Calvo-Vico y lo bautisme de foch de la *banda guerrera* municipal quals individus varen demostrar ser dignes descendents d'aquells braus almogavers,

tant, qu' hasta semblava que los instruments tinguessin camas, sino per l' atach, per la retirada que va ser honrosa á tot serho.

Lo Sr. Comandant pot estar orgullós de la gent que mana.

Fins los atrils varen pendre vida ab las sevas camas sense pantorrillas corrent com desesperats darrera de los nous guerrers.

Pero la Patria es tan ingrata que no 'ls darà cap medalla.

*
**

S' han de consignar també en la Crònica de la setmana varis atropellos per aquesta munió de *charretes* que gracias á uns quants rals de lloguer proporcionan á alguns faroleros lo gust de fugirse del *sport-man*, y ab unas mans que no passen de la categoria de peus, envesteixen aceras, orinadors y un qu' altre transeunt com á un pobre noy á Hostafranchs que va quedar mitj descalbrat lo diumenge últim, y una pobra vella mitj reventada al carrer mes alt de Sant Pere.

Los dependents del marqués, com casi sempre, eclipsats com las monedas de cinch duros.

*
**

L' emperatriu d' Austria 'ns ha fet la seva visita en son viatge de recreo.

Algún periódich que pera tenedor de llibres no tindria preu, diu que va naixer la excelsa dona lo decembre de 1837 y que per consecuencia té *cincuenta sis anys*; aixó y equivocar com fa molt sovint los números de la primera de Madrit, demostra lo carinyo que té á las matemáticas.

O dirá com los de Reus, que per un punt, etc.

*
**

Tambè sembla que lo Marqués del Códich ha admés *incontinenti* la dimissió del Sr. Darder de director de la colecció zoológica del Parque, ordenant al arquitecto municipal Sr. Falqués que 's fes cárrech de dita colecció.

Naturalment; ¿qui millor qu' un arquitecto?

Jo, ab lo *códich* á la má, cap empaig tindria de fer aná alló com una seda.

Lo qu' es los micos lo necessitan de debó 'l *códich*, porque tenen unas cosas que fan sortir los colors á la cara.

*
**

Ara també ab lo cambi dels llochs de venda dels Encants, que per disposició del Sr. Marin han passat del *arroyo* (diguemho en castellá que fá mes bonich) del carrer d' Urgell á l' acera esquerra de la Ronda de Sant Antoni, fa que 'l pobre viandant, desde la Riera Alta, fins lo carrer de S. Antoni Abat, no pugui atravessar aquella *barricada* de paradas y per consecuencia pert un temps, per alguns, preciós.

Tenim uns *directors d' orquesta* que sort que 'ns surten baratos que del contrari...

*
**

Los *jochs de bolas* també han estat molt animats en aquesta setmana.

Lo de la badella *sobre* tot, y la de la mort del barítono Sr. Carbonell, *sobre* la badella.

Aveyam la setmana *económica* que comensém avuy quin contingent d' extravagancias donará.

Jo ja tremolo.

CLARA SOL.

Á ZORRILLA

recordando la fábula "La cigarra y la hormiga."

A la humilde cigarra te comparo por tu eterno cantar y tu pobreza...
fué el mundo para tí, sórdido avaro,
y tu legaste al mundo tu grandeza.

Cantaste por cantar; porque tu vena se desbordaba en cadencioso escrito;
fué España á tus creaciones, ancha escena;
tu modelo fué el mundo, el infinito.

Que pasaste estrechez, es bien notorio,
prodigando tu musa hasta el derroche,
y en tanto quien posée el *Don Juan Tenorio*
habita hermoso hotel y arrastra coche.

¡Ah! yo anhelara tu vivir precario
si tu lauro á mi sien fuese accesible...
de un patan puede hacerse un millonario
pero un vate cual tú, fuera imposible.

FRANCISCO CASANOVAS

Tens rahó

QUE may t' estimaré jo
com tu m' estimas á mi
l' altre dia 'm vares di
y veig tenias rahó,
puig es mon amor tan gran
tan pur y tan verdader
que dupto que hi pugui haver
qui com jo t' estimí tant;
veus, lo teu, ja es diferent
puig es tant, pró tant petit,
que del amor al olvit
hi ha una passa solsament.

MANEL DEL TRANVÍA.

CARNESTOLTAS

TOT l' any dura.

Sinó que, veyém sempre tanta gent ab *careta*; tractém ab tants homes enmascarats per l' ambició ó l' enveja; notém tant sovint que hi hán tipos de totas classes que 's posan la Dignitat per *montera*; coneixém tanta gent que rentantnos la cara ab un drap brut 'ns la deixan feta un cromó; y topém ab tantas fatxas y cai agirats;... donas que s' han posat las calsas y homes que van ab faldillas,... ¿sabéu lo que vull dir?... que ni menos 'n fém cás.

Y ben fet que fém... ¡ey!

Sí qu' estariam ben guarnits que 'ns haguessim de fixar en la munió de *máscaras socials* que omplen aquest mon de monas.

En lo ball de máscaras de la *hipocressia humana*, los trajos d' *home de bè* y de *dona honrada* son las que ván mez en dansa: son las disfressas de més efecte; tothom las confón; tothom s' hi enganya.

També son vistosas las mascaretas y mascarassas que van de *Justicia* ab la vena als ulls y la balansa en la ma dreta: casi no 's repara que totas ellas hi veuhen d' un ull; y casi no 's nota que cap balansa fá bon pes.

'Ls mascarons que van de *polítichs* son 'ls mes festigosos, perque casi tots ells ensenyan la *séba*.

Del *traje á lo concejal* se n' ha fet tant abús que ja repugna: ja casi no se 'n trovan: no mes hi ván disfressats 'ls que tenen mes *barra*.

Son innumerables las disfressas que 's veuhen durant lo *Carnestoltas* de tot l' any en carrers y plassas, teatros é iglesias.

¡Quina feyna si las haviam de contar!

Pero las mils menas de maneras de disfressarse la societat poden reduhirse á dos grupos: 'ls disfressats *per fora* y 'ls disfressats *per dins*. 'Ls primers 's posan la *careta* del fingiment ó de la traydoria que 'ls tapa la cara davant dels altres; mentres que 'ls segons disfressan de *xay* lo seu cor de *tigre*, tant bé, que ningú ho coneix y tothom hi cau: aquets no amagan la cara per ningú, pero 's tapan las urpas ab los guants.

Uy! Disfressas pitjors se trovan; sino que... no m' embolico.

¡Si la rahó, 'm sobra pera torná á dir que tot l' any dura 'l Carnavall!

No sé perque ha de tenir una temporada expressa, sense necessitat.

¿No veyéu que hi han sempre tants y tants *Carnestoltas* en tot y per tot?

J. BARBANY.

FOTOGRAFIAS INTERESANTES

CATÁLOGO: 50 céntimos

en sellos de correo

The Publishing Office—AMSTERDAM.

À la memoria de Zorrilla

V ERSOS á ti? ¡Profanación serial
¡Si al morir el poeta castellano,
enlutada dejó la poesía
de nuestra patria Iberia, que á un anciano
vela en la losa de su tumba frial

Llanto! Llanto no mas puede ofrecerte
¡Oh insigne campeón de engendro tanto!
¡Lágrimas solo por Zorrilla vierte,
quien la harmonia de su hermoso canto
leyó en su vida, y le rezó en su muerte!

Dejaste un pueblo de dolor henchido;
una Nacion rindiendote tributo;
un Mundo por tu musa enriquecido;
mas ¡qué vale ese luto,

si no restaña lo que ya ha perdido!
Llora tu patria su perdida gloria!
El arte vá de tu sepulcro en pos;
perpetuando por siempre tu memoria.
¡Tu patria, si, cuya bizarra historia,
perdió su padre en ti, su rey, su Dios!

Supe tu muerte, y no sé
si al mismo Cielo ofendí;
si lloré al pensar en ti,
si maldije, ó si rezé.

Rápida luego cruzó
por mi mente con afan
la apoteosis de Don Juan
y dije: ¡Por fin llegó!

Murió el vate nacional
que nuestras glorias cantaba
¡Solo morir le faltaba
para que fuera *inmortal*!

¡Quien á nuestro hermoso suelo
cantará con la dulzura
del que fué á la sepultura
para remontarse al Cielo!

¡Por él la musa suspira!
¡Murio el trovador de Español
¡Ya la terrible guadaña
rompió su vibrante liral

¡Descansa, génio profundo
en tu merecida gloria!
¡Has muerto; mas tu memoria
vivirá siempre en el Mundo!

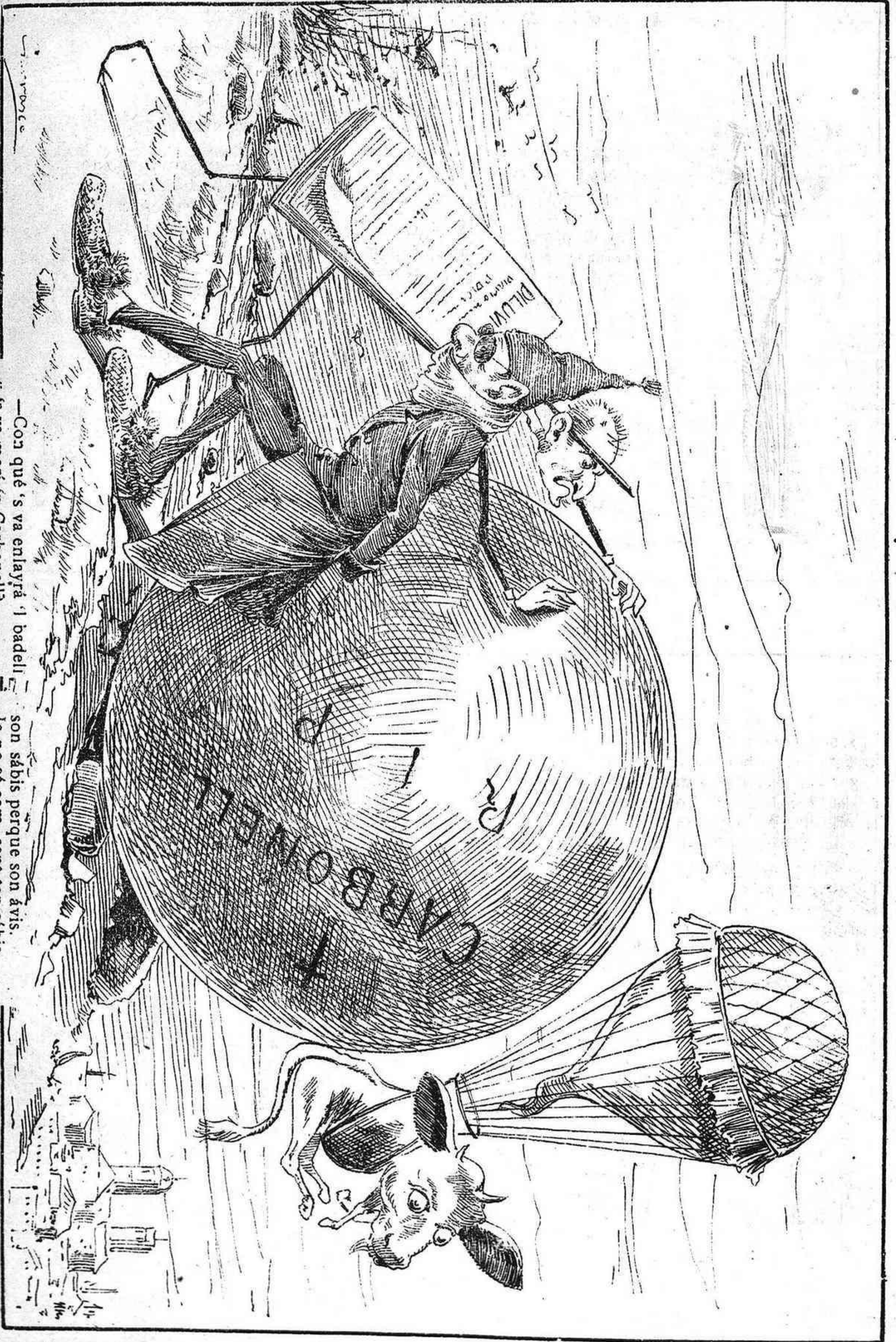
¡Si hay un Dios tras esa *apchura*,
di que un momento siquiera
mire á una Nacion entera
llorando en tu sepultura!

Ciñe en tu sien la corona
que hoy España te dedica.
La mas grande, la mas rica.
la que tu fama pregona.

La que forma perlas tales,
eternas joyas unidas,
¡con lágrimas desprendidas
del alma de los mortales!

JOSÉ LABASTIDA.

!BOLA VAI

—Con qué 's va enlayrà 'l badell
 y 's va mori 'n Carbonell?
 Be, ja 's veu;

son sàbis perque son à vis.
 Jo no sé com, sent tan sàbis,
 van à peu.

DUGAS MARXAS

(DEL DIUMENGE PASSAT)

La del Faust.

La de la Por.

HERENCIA DE SANG

Drama catalá en 3 actes y en prosa, estrenat la nit del 27 Janer en lo Teatro Novetats.

TRACTANTSE d' una obra original de nostre apreciat amic don F. Dalmases Gil, il·lustrat president de la Secció de Literatura del Ateneo Barcelonés y de nostre estimat company de redacció D. A. Guasch Tombas, creyém que pera evitar que se 'ns tracti d' inmodestos no devém donar compte del brillant éxit obtingut pel mentat drama, consignant sols en nostras columnas, resumintlo, lo judici crítich que ha meregut *Herencia de sang* de la premsa barcelonina.

Avants d' entrar en la crítica del drama, considerém de necessitat, donar breus noticias de son interessant y sólit argument.

D. Ramón, quina joventut havia sigut molt lagitada, lográ enganyar ab juraments d' amor á una pobra modista que va donar á llum un nen, poch després d' haver marxat á América lo seductor. Un honrat fadrí fuster qu' estimava ab tot lo seu cor á la Roseta, — aixís se deya la modista, — portat pel foch del seu amor y compadeixentse de la desgracia de la dona per ell estimada, va enllassar-se ab ella y reconegué com á seu lo fill abandonat per D. Ramón.

Aquest, que va fugir de Barcelona, perseguit pels seus acreedors, lográ enriqueirse, ab atrevidas explotacions á California; y sense enrecordarse més de la dona á qui havia enganyat va contraure matrimoni passats cos seus cinquanta anys, ab una cantant de café-concert, dona llaugera y capritxosa, que conseguí ab sa coqueteria ferse seu lo cor del home que havia restat impassible al carinyo franch y apassionat de la desgraciada modista.

D. Ramón, com tots los qu' enganyan á una pobra dona que ha fiat en sas promesas amorosas, ha de tenir lo seu cástich, y 'ls autors d' *Herencia de sang*, perseguint lo fi moral, qu' avants que tot deu tenir tota obra escrita pera 'l teatro, se preocuparen, com se veurá, de castigarlo degudament.

Efectuat lo matrimoni de Aurora y D. Ramón, abandonan aquets l' América y venen á instalarse á Barcelona. Adquireixen una torre á Sant Gervasi, y en ella donan *soirées*, hont concurreixen en abigarrat conjunt, desde las personas mes encopetadas á las familias mes cursis, las antigas coneixensas de l' Aurora, que 's desfán en adulacions envers la dona que pot derrotar l' or, encar que pera lograrho s' hagi enllassat ab un home que mes que son espós sembla son pare.

Entre 'ls concurrents hi ha un metje jove, anomenat Lluís, qui, ubriacat per l' hermosura d' Aurora y tal vegada seduhit per ella mateixa, s' entrega en cos y ánima á aquesta dona, que troba en la edat del seu marit, prou disculpa als seus criminals amors.

Lo primer acte de la obra que 'ns ocupa, dedica varias escenas á pintar los tipos qu' assisteixen á las festas nocturnas que 's celebran en la torre de D. Ramón. La penúltima escena, sostinguda entre 'ls dos adulters, ab boja passió, es descuberta per l' home deshonrat, qui, al volguer venjarse, cau á terra, efecte d' una terrible opressió al cor, y aixís acaba lo primer acte, qu' ab final tan inesperat, desperta vivament l' interés del auditori.

Com es natural, D. Ramón, que havia posat la seva fortuna als peus de la dona que taca son nom, olvidantse de la enganyada modista y del fruyt del seu amor, s' enrecorda davant de la seva deshonra dels dos

sérs per ell abandonats en sa joventut, y vol, avants de sepultar una bala al pit dels adulters, reparar la seva falta deixant sa colossal fortuna á son fill, al fill de la modista.

Ab tal motiu suplica D. Ramón al seu notari que indagui 'l paradero de la Roseta y que li porti.

Lo final del segón acte es tan senzill com preciós. Mentres lo marit deshonrat conta sas amarguras á la dona abandonada, arriba 'l deshonrador, y al presentarlo aquell á la modista, ab tot lo fel de l' ironía, com á íntim amic d' ell y de la seva esposa, exclama la Roseta, horroritzada: «¡Lo meu fill!».

Es precís ocultar la vritat á D. Ramón, y la infelís mare, avants de donar á son antich estimat la noticia qu' acabaria ab sa vida, al ser interrogada per ell, li diu que son fill ha mort.

Don Ramón, donchs, ja pot venjarse: ha rebut lo perdó de la Roseta, y creu que son fill ha deixat d' existir; pero quan al finalisar l' obra, se proposa matar als dos culpables, la mare, pera evitar la mort de 'n Lluís, detura lo bras d' en Ramón, dihentli: «¡Es lo teu fill!»

Tan fatal noticia, causa la mort del pare, y 'l drama acaba.

Lo cástich es complet: Lo pare desnaturalisat mor' baix lo enorme pes de la seva deshonra; los dos adulters, al saber la monstruositat del seu crim s' allunyan l' un del altre ab horror; y la Roseta, qu' es la menos culpable, paga ben cara la llaugeresa de sa joventut, davant de tanta desgracia.

L' argument del drama pot ser tan relliscós com se vulga; pero 'l seu fi es altament moral, encare qu' opini lo contrari algún membre de la *Fulla*.

Això sentat, aném á veure, circúscribintnos á lo que 'n diu la premsa, las restants condicions dramáticas que presenta la obra.

El Correo Catalán després de reconeix que l' assumpto de l' obra es escabrossissim, lo que fá mes dificultós lo seu desarrotllo, y de consignar que sos autors l' han tractat ab delicadesa, dedica frasses d' elogi á la sobrietat y efecte expontani dels finals d' acte.

El Suplemento alaba la exposició y modo de resoldre lo drama; analisa algunas escenas del primer acte que troba plenas de vida y fá especial menció de la gracia de varis tipos que en ellas s' mouhen. Parlant de la penúltima escena del citat acte, expressa qu' es vibrant de passió; y detenintse en una escena entre Aurora y son pare, elogia sa realista sobrietat, sentint no obstant, que 'ls autors no s' en aprofitessin mes, dantli major desarrotllo.

La Vanguardia dirigeix frasses encomiásticas als finals d' acte, á algunas escenas vigorosament dramáticas y á alguns personatjes impregnats d' un sabor cómic acentuat.

El Diluvio consigna que en lo drama 's revela la observació de characters y costúms portant á la escena verdaders rasgos de la vida real, lo que fa que tant bon punt brólla la naturalitat en la frase ó en la situació, trobi en lo públich favor y benevolencia.

El Diario del Comercio reconeix las escepcionals condicions y detingut estudi que demostra la obra, manifestant que no s' improvisan characters y rasgos, situaciones y contrastos, com los qu' oferereix lo drama *Herencia de Sang*; y si bè troba en ell alguna natural inexperiencia, expressa també que, considerat en conjunt, es una ideació complerta, proba fehacient d' envejables talents.

La Renaixensa consigna que l' argument es interessant y conté moltes escenas ben pensadas.

El Diario de Barcelona després de fer notar alguns defectes del drama, fá especial menció del colorit dramátich que 'ls autors han sabut imprimirhi, logrant per tal motiu entrar en lo teatro ab bon peu.

El Diario Mercantil fa notar que 'l drama presenta quadros ben pensats y oferts al públich ab coneixement

de la escena, y que son argument si bè senzill es desarrollat ab bona má, tant que en l' acte segón s' ha obtingut un bell final.

La Publicidad manifesta que l' assumpto del drama no careix de novetat y á pesar de que en algunas escenas se nota que 'ls autors no tenen encare l' acert necessari pera manejar los personatjes y preparar efectes escénichs, se veu també que no 'ls falta intenció dramática ni talent pera escriure altras produccions mes meditas, que s' aproximín en lo possible á la perfecció.

Lo setmanari *Las Denuncias* diu que l' obra es un conjunt de bellesas retóricas.

La Esquella de la Torratxa troba l' argument senzill, clar, verdaderament interessat y d' efecte teatral, y després de consignar que considera tenir poch relleu lo llenguatge, felicita als autors pel bon pas qu' han donat en sa carrera dramática, lo qual—diu—ha de deixarlos satisfets pel bon éxit que ha tingut.

Lo Teatro Regional expressa que 'l llenguatge es apropiat als personatjes que deuen usarlo, lo que denota una tendencia marcada cap á la escola realista; dedica frasses d' alabansa al argument del drama, y á la naturalitat del final del primer acte é interès palpitant de las situacions ultimas dels actes segon y tercer.

Y per ultim, consigna *Lo Teatro Catalá* que 'l drama perteneix á la escola realista, que son argument es senzill, pero ben portat é interessant y que 'ls finals d' acte están molt ben trobats y arrenca aplausos exponantis. Considera l' obra ben catalana encare que perteneixia á la escola realista y á continuació inserta lo següent párrafó: «La evolució teatral s' imposa y 'ls joves son los que deuen ferla. Si 'l teatro deu ser lo mirall de la societat, si—com deya Moratin—ha de ser *pulpito de la verdad* ¿perque no hem de fer que en la escena 's reflecti la societat tal com es?»

Hi estém conformes; y tant es aixis, que creyém que lo principal mérit que pugua tenir 'l drama que 'ns ocupa son los desitjos constants de sos autors pera no apartarse de la vritat, passant per demunt de tot, refusant moltes vegadas pera no fugirne, aplausos qu' haurian pogut trobar ab quatre efectes de *relumbrón*.

¿Han sortit ayrosos 'ls nostres amichs en son empenyo?

No som nosaltres los indicats per declararho després d' haverse ocupat de la obra tota la premsa d' aquesta capital, devent circunscriurens á felicitar als Srs. Dalmases y Guasch pels aplausos qu' han recullit, los que creyem han d' alentarlos pera escriure novas obras destinadas á nostre teatro regional.

P. DEL H.

RECETA

VERDADERAMENT 'm xoca

y fins me sembla ilusori
que molts tinguin lo casori
per una cosa tan loca.

Y tot es perque no 's logra,
segons ells, felicitat,
ja que 'i pobre del casat
te de mantení la sogra.

¿Pro que no ho veuen qu' aixó
es molt fácil d' esmená?
y que no hi cap l' estudiá
per trobá la solució.

Un no vol sogra per rara
perque 'l seny li destarota...
que 's casi ab una xicota
que may hagi tingut mare!

PEP CULLERAYRE.

¡MAY MÉS!

(A mos companys de tabola)

AQUEST any pe 'l Carnaval
si que no vull aburrirme,
tinch ganas de divertir-me
d' un modo digne y com cal.
No vull fer com altres anys
que sempre me disfressava
y que per la *Rua* anava
junt ab alguns meus companys,
y tot sent mil ximpleries
á dalt d' un carro enfilats,
tots bruts y mal disfressats
passejavam tots tres dias,
sent dels coneguts lo cástich
ab las paraulas que 'ls deyam,
y d' eixa manera 'ns feyam
uns tips de riure de... fástich.
Calculin si 'ns divertiam,
tot sent aquesta bromada,
que mes d' alguna vegada
hasta nefrats ne sortiam,
puig sempre 'ns apedregavan
ab quansevol tontería,
pero ab tanta puntería,
que casi sempre 'ns tocavan.
Recordo com sí fos are
qu' un any tot sent saragata,
me van tira una patata
que se m' esclafá á la cara;
pero lo que mes m' arraca
y es pert cert ben pesarós,
que á mes de sufrir lo cós
també sofreix la butxaca.
¿Y aixó es divertir-se en gran?
¡vaya quinas diversions!
aixó es servir de bufóns
als que s' estan passejant,
y... vaja, ja estich resolt:
no vull may mes disfressarme
ni menos vull acostarme
á la Rambla á fe 'l mussol;
perque tinch la convicció
de que 'l sistema de viure
es, que á n' á mi 'm fassin riure
pero no fer riure jo.

J. RESAR.

EPIGRAMA

BARALLANTSE un advocat
ab lo diputat Pau Roca
vá dir aquest tot cremat:
—¡Fugi d' aquí, disbaratl
que no sap ni obrir la bocal
Peró l' altre molt seré
com aquell que no diu ré
vá contestá alsant lo gallo:
—Si lo qui parla es vosté.
—No es vritat, ¡sempre badallo!..
PERE LLORET.

LA TOMASA

HERENCIA DE SANG

ACTE I.—ESCENA ÚLTIMA

ACTE III.—ESCENA IV

ACTE III.—ESCENA III.

ACTE II.—ESCENA VI.

Ag. 1893.

Drama en 3 actes y en prosa, original, dels Srs. Dalmases Gil y Guasch Tombas.

NOSTRE RETRATO

Es lo de D.ª Adelina Sala, aplaudida primera actriu jove de la companyia que actúa en lo teatro de Novetats, y que en anteriors temporadas ha figurat també en companyias notables, entre ellas la de Romea.

Del 10 al 15 del present, s' anuncia lo debut de la troupe *Judic* ab la opereta en 3 actes, titulada: *La femme à papa*, una de las obras favoritas de tan eminent artista.

Ab motiu de ser tan aprop, sabém que lo despatx d' abonos, resulta una professó feta, per lo que no es aventurat l' éxit que tindrán las quatre funcions que s' anuncian.

CIRCO BARCELONÉS

Si haguessim de jutjar á la companyia Tani per las dugas primeras obras posadas en escena *La Camargo* y *Flik é Flok*, nostra crítica sería un xich severa, sens saber compendrer ademés á qué deu referirse lo *modest* dictat ab que venía anunciada de *única en su género*, ja que las obras ditas ademés de ser de género estantís y de las que deshonoran á sos autors, han sigut presentadas ab tanta mesquinesa y poch gust artístich que á no possehirne d' altrás, hauría de naufragar lo barco dintre breus representacions.

Nostre públich te encare massa present lo recort de las qualitats de companyias que han precedit á la de Tani, tals com la de: Friggerio-Lupi per sa homogeneitat artístich; las de Tomba y Scalvini per la propietat escénica é inmillorable desempenyo que donavan á totas las produccions; la de Franceschini per lo sabor cómich-picaresch de certas obras, etc, per lo tant s' esperava en la de Tani algo de extraordinari y sols hi vegé alguns artistas discrets tals com las jermanas Adelina y Elena y Srs. Tani, Navarini y Venegoni, típles, caricato, tenor cómich y barítono respectivament, artistas que ab tota justicia foren sumament aplaudits.

Afortunadament pera aquesta companyia, dímars passat ab la obra *D. Pedro dei Medina* 'ns doná algunas gratas sorpresas, puig que de bonas á primeras 'ns feu coneixer al mestre Sr. Vanetta que ab sa prodigiosa batuta lográ donar gran colorit y ajust admirables á las massas orquestal y coros, obtenint continuas ovacions y molt particularment en la preciosa sinfonia y concertants que hi ha en los actes. També trovarem acertats lo ajust dels nous artistas senyora Marchesi y Sr. Dellecese.

D. Pedro dei Medina que per la lletra 'ns feu recordar á la titulada: *La africanita* (per ser enterament iguala), causá bastant regositj en la concurrencia per sas moltes escenas cómicas, inspirada música de corte italiá y elegantíssims trajos ab que fou presentada, obteninthi aplausos ademés dels artistas esmentats los Tani (Elena y Gaetano).

A haver debutat ab aquesta obra, *otro gallo le cantara*

tant á la honra artistica de la companyia com á la de la Empresa y sens dupte preveyent ells lo mateix, tractan de donar gran amenitat a las representacions, per lo que pera dissapte s' anuncia l' estreno de *Kakatoa* obra que en Roma s' en donaren 170 representacions consecutivas lo que 's confia será lo que vulgarment se 'n diu la de la temporada.

Molt ho celebrariám.

ROMEA

L' aconteixement de la setmana ha sigut l' estreno, en aquest teatro, de la comedia de don Frederich Soler (Pitarra) *La mosca al nas*, en hont fa derrotxes de vis cómica la senyora Parreño que cada nit es cridada á las taulas ab insistencia pel públich.

La comedia es de primera.

Lo benefici del senyor Santolaria resultá bo, y lo desempenyo de *Hydro-mel*, acabat.

Lo de la senyora Guerra que va tenir lloch lo dilluns últim, rés deixá tampoch que desitjar, estrenantse *Moneda corrent*, qual pessa te la sola particularitat, que la escena debía passar en un estiu molt *vário*, puig á las deu del dematí y per dintre del establiment los senyors van ab sobretodo y las senyoras ab trajos clars y lleugers.

Pera dissapte s' anuncia la funció d' obsequi del senyor Franqueza y Comas, representant de la empresa. Lo *menú* no pot ser mes apetitós: *Romeo y Julieta* y *La Parentela*; no duptém pas que á pesar dels balls de máscaras la cullita será bona.

Dilluns próxim tindrà lloch lo benefici del senyor Pinós ab una colla d' estrenos: la comedia en un acte del nostre director, *Nit d' aygua*, y lo diálech del senyor Riera y Bertrán, *Per teléfono*.

NOVETATS

Dimars passat va celebrar en aquest teatro la funció del seu benefici en C. Gumá oferint com á número important del programa l' estreno del *Marqués del Carquinyoli*, comedia en un acte arreglada á la escena catalana per dit poeta.

Diu un refran que qui te amichs te fatichs, pero no pot pas dirho 'l beneficiat Gumá, ja que varis dels seus, que segons se deya—se trobavan en lo teatro en llarch número, van celebrar ab riallas francas y prolongadas los xistes del *Marqués del Carquinyoli*, y feren sortir á son autor al terminar la obra una vegada y mitja ó dos.

No volém dir ab aixó que l' obra no tinga condicions acceptables. Prescindint del argument qu' es un bon xich inverossimil, dels xistes algo gastats y grollers y de la prosa un tant descuydada, s' observan en la pessa del senyor Gumá xispasos y cosetas que son rebuts ab benevolencia pel auditori; com per exemple alló que diu lo *Marqués*, *d' un remat de cabras*. Se fá un poch carregós que 'ls personatjes de l' obra pera fer riure al públich tingan sempre lo *Carquinyoli* á la boca—sentit figurat—que no sembla sino qu' un se trobi al Forn de S. Jaume ó en altres forns; pero aquest defecte, si aixis pot anomenarse, está ben compensat ab las bellesas de que hi parlat avants.

Felicitem al nostre amich pel pas que acaba de donar en sa carrera literaria, suplicantli que accepti sempre gustós los aplausos dels amichs y coneguts qu' han sigut en tot temps los mes valiosos en los dias d' estreno y sobre tot los mes imparcials.

TÍVOLI

Per les pochos dias que restan de temporada s' ha ressucitat l' espectacle *De la terra al sol*, havent produhit fenomenals entradas en las funcions del diumenje últim.

Pera avuy está anunciat lo benefici del senyor Colomé ab la representació de dit aplaudit espectacle, y estreno en la present temporada del xispejant *Ki-ki-ri-ki*, acertadíssim arreglo del francés fet per lo beneficiat.

Preveyém un plé.

UN CÓMICH RETIRAT.

LA TOMASA

JA SE REMATA

—Soch de la Broma l' espill
y l' elixir del Bon viure;
qui vé ab mi sols te 'l perill
de morí d' un tip de riurer.

S'ha publicat lo fallo del certamen festiu organiat pel Casino tarrasench, lo qual no insertem per sa molta extensió. Los premis han sigut tots concedits y la seva repartició tindrà lloch en aquella ciutat lo diumenge próxim 12 d'ls co-

rrents.

En lo próxim número donarém principi á una sèrie de auto-biografias de tipus populars de la nostra societat comensant per lo de "L' emblanquinador del plá de la Boqueria" al que seguirán "Lo cómic tronat", "Lo memorialista", etc.

També debem advertir que nostre company de redacció Sr. Codolosa próximament donará principi á una de sas jocosas composicions, titulada: *Historia de una denuncia* en la que 's donarán á la estampa alguns misteris de la societat «La Fulla.»

Participem á nostres corresponsals que queda agotada la edició del passat número dedicada al príncep dels poetas espanyols D. Joseph Zorrilla (q. e. p. d.); per lo tant poden abstenirse de feros mes pedidos pus nos es imposible complaurels.

Digne de tot encomi es lo número del *Blanco y Negro* que pera honrar la memoria del insigne Zorrilla, sorti á llum lo 4 del corrent.

Componen dita publicació traballs literaris y dibuixos dels mes renombrats autors y artistas, varis fragments de escrits y autógratos del inspirat cantor de Granada.

Recomanem corralment dit número qu' honra al director y redacció del mentat setmanari castellá.

En alguns punts ja s' organisan los socialistas pera preparar las *huelgas* del primer de Maig.

Després de l' augment de contribució y lo del timbre, no 'ns faltava altra cosa.

Pero? quan comprarém las escombras?
May?

Lluhidissim resultá lo ball de trajos que va tenir illoch lo dissapte próxim passat en lo elegant Circul de L' *Esquerra del Ensanxe*.

Entre totas las máscaras que concorregueren á aquella preciosa vetllada, descollava en primer terme una preciosa senyoreta que representava *Lo Sol*.

Si s' hagués donat premi segur que se l' enduya.

La Sra. Comtesa de Guaqui ha ofert á la familia de Zorrilla costejar tots los gastos de la malaltia del gran home.

Es veu qu' aquesta senyora no es tan previsorá com D. Práxedes.

Lo primer matrimoni de Zorrilla no va tenir res de poétich. Ell jove de 22 anys y solter, va casarse ab una dona de 38 y viuda,

Rés... un ripio.

Diu que probablement surtirá de Cadiz pera Las Canarias revolcada convenientment, la Carabela Santa María.

Ja hi arribará á puesto un día ó altre.

Pobre Colón, si hagués hagut de fer lo viatge ab aquesta joia...

A aquestas horas encara fora pel camí de Cuba.

En lo present número doném lloch á las poesias dedicadas á Zorrilla y que no capigueren en lo passat, dedicat á la memoria d' aquesta gloria nacional.

Ara si qu' anirém be.

'S tracta de crear un cos técnich pera averiguar la riquesa oculta en Espanya.

Ja cal que 's rebaixi la contribució porque ni sabrem qué fer dels diners.

Lo Marqués d' Ayerbe ha regalat al Ajuntament de Barcelona un exemplar de la obra *Correspondencia inédita de D. Guillém de San Clement*.

Jo que vaig ser contrari al famós arreglo!

¡Quin greu me sab!

En vista del magnífich resultat del segon ball que ha donat la distingida societat *Latorre* en lo Teatro Principal, moltas familias han sollicitat de la Direcció un tercer que tindrà lloch lo diumenje á la nit.

No duptem que la concurrència serà nombrosa.

ELLA

S'ENSE ella no hi ha llavor
ni en lo cel lluna y estrellas
ni tampoch llamps y centellas
ni sense ella hi ha cap llor;
sense ella no hi han batallas
ni tampoch hi han castells;
sense ella no hi ha homes vells
ni tampoch hi han canallas;
sense ella no hi ha travalls
ni tampoch hi han perills;
sense ella no hi ha conills
ni hi han gallinas ni galls,
ella es en tots los miralls
y també es á tots los fulls,
aixis com á tots los ulls
com també en los cristalls;
sense ella no hi ha riallas
ni tampoch hi ha cap parella;
y si ella no fos ella
jo no seria en Miralles.

Ara tots vostés dirán
á qué tanta cantarella!
y total lectors, es ella,
una lletra consonánt.

J. MIRALLES.

Repichs

Lo Sr. Marqués de Alella ha suprimit la mitat del llum elèctrich en las oficinas municipals.
Casualment es lo que falta á la casa gran.
Molt llum!

En la república de Santo Domingo ha sigut afusellat lo ministre de la Guerra.
Aveyam quin día se 'n afusellará algun aquí á Espanya.
Quan ho mereixi... oy?

Segons hem sentit á dir, la Societat de la Fulla ha fet que la Junta del Hospital prohibís las representacions de la *Judic* en lo nostre teatro Principal.

Si es vritat, ja 's contarán per plens las funcions que dongui dita artista, puig á aquesta colla de... desocupats, os hi passa com als butxins de Sant Sebastiá, que las fletxas que tiran reculan y se 'ls hi clavan á la pell.

Llastima que no siga á l' ullera... si 'n portan.

Lo Governador ha passat á l' Audiencia favorablement informat pel *Concell d' Estat*, l' expedient relatiu á la suspensió de 21 dels nostres concejals.

¡Quin despaig de caretas (de ferro) enguany!

Durant alguns dias ha visitat varis establiments d' aquesta capital, una comissió que (ja deu ser de la Fulla ja) pregant als duenyos retingan á casa lo dia d' enterrar lo carnestoltas, als dependents, pera evitar que promiscuhin en tant sant día.

Pero, senyors, ahont som? Qué s' han cregut aquets re-dentors? Qué s' ha de tornar á obrir la Inquisició?

Y ells, no l' enterrarán?

No? vinga un recibo.

Ab lo fracás de 'n Perez Galdós ja van tres en la temporada actual en lo Teatro Espanyol.

Pero, Don Anton, qué pensa?

Voste, quan vol, que casi no vol may, es un actor de primera; pero d' ull pera escullir obras... sembla un seu locayo d' aquí á casa.

Quinas mans per triar puros...

Lo Sr. Castelar va arribar tart á las missas que s' oferian á l' ànima del poeta.

No sé perque 'm sembla que també arribará tart á... la República.

Veurém.

En la funció d' obsequi de la Sra. Guerra en lo teatro de Romea, casi tothom va trevallarhi menos ella.

¿No 'ls sembla que mes podia nomenarse *funció d' ós*?

No s' enfadi que va de barrila.

Hem sigut absolts pel tribunal en las denuncias que 'ns pesavan á sobre.

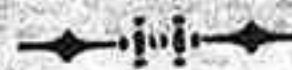
Encara 's veu que hi ha justicia.

Lo pésame á la Colla de La Lhafa.

Digo: la Fulla.

SÚPLICA

= á ma vehina =

Estimada vehineta
angel meu, mon serafi,
sab lo molt que 'm fa patí
fentme perdre la xaveta.
Pro lo pitjó es que vosté
sabent lo que jo sufreiro
y estimantla 'l que pateixo
darne tortura es son plé.
Atengui ma petició,
tingui per Deu la bondat
de tení 'l balcó tancat
mentres dura la funció
de vestirse y despullarse,
puig mirant sas formas bellas,
veig los nuvols, las estrellas
y quan pot imaginarse.
Del contrari ab tant sufrí,
es cert, faré un desatino;
ja comenso á perdre 'l tino
y aixó no 's pot resistí.
Per lo tant si aquesta nit
no ho arregla, jo ho esmeno;
li faré pujá 'l sereno
perque la fassi aná 'l llit.

FLORENCI RIMALLÀ.

BIBLIOGRAFIA

Hem rebut un exemplar del monólech original de nostre colaborador Pere Colomer Fors, titulat: *L' espatlla cossos* estrenat ab gran exit en lo teatro de Sant Feliu de Guixols.

També lo Sr. Jaume Espanya Ribot ha tingut la amabilitat de remetrens un exemplar de sa comedia en un acte y en vers, titulada: *Las dugas paus* que s' estrená en una societat obrera de S. Martí de Provencals en l' any 1884.

A abdós autors, los remerciém l' envio.

Telegramas

Lisboa, 8.—6 mati.—Lo rey de Portugal m' ha obsequiat, y crech que val mes que la Fulla; ab aixó es-pereume.

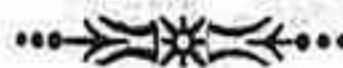
JUDIC.

Id. 8.—7 id.—He vist á la nostra contractada y ja cal que feu axamplar lo Teatro. Es molt gras.

L' AS GUIA.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »
» atrassat.	0'20 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramon, número 5.—LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

LA TOMASA

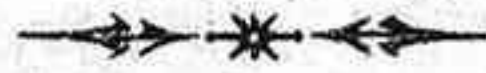
MASCARAS

—Lo tipo que fa mes fressa
es en Bruno Maristany,
y l' únich dia del any
que no 's disfressa

COLEGIO UNIVERSAL

EXPROFESO PARA LENGUAS

CENTRO DE TRADUCCIONES Y ENSEÑANZA DE TODOS LOS IDIOMAS EUROPEOS
Calle Ancha, número 59 (Edificio «Niu Guerrer»).

CLASES ESPECIALES DE FRANCES, INGLES, ALEMAN Y GRIEGO
por el docto lingüista señor RAGAZZONI

IMPORTANTE:

Los que deseen adquirir los *apuntes* del desarrollo exacto y contestaciones al programa oficial de 1.º y 2.º curso de Lengua Francesa, Italiana, Inglesa ó Alemana, pueden dirigirse al citado COLEGIO UNIVERSAL.

LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

RIBERA Y ESTANY

—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

En dit establiment se fan á preus reduhidissims y ab la major promptitut, tota classe de impresos com son targetas, facturas, memorandums, sobres, membrets, etc. etc.

També se trobará un assortit inmens de cromos propis pera anuncis industrials, menús, programas, etc. etc.

Gran especialitat en carnets pera reunions y societats.